

## Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 4 listopada 1926 r.

### o karach za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości, oraz o karach za zniewagę władz i ich przedstawicieli.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam, co następuje:

**Art. 1.** Kto publicznie lub w druku rozpowszechnia świadomie nieprawdziwą lub przekreconą, a mogącą wyrządzić szkodę interesom Państwa albo wywołać niepokój publiczny, wiadomość o niebezpieczeństwie, grożącym Państwu w jego stosunkach zewnętrznych lub wewnętrznych, a w szczególności o niebezpieczeństwie grożącym jego ustrojowi konstytucyjnemu lub społecznemu, choćby wiadomość podawał jako pogłoskę — ulega karze grzywny od trzystu złotych do dziesięciu tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od dziesięciu dni do trzech miesięcy.

Jeżeli sprawca dopuścił się rozpowszechniania takich wiadomości wskutek niedbalstwa — ulega karze grzywny od stu złotych do trzech tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od trzech dni do miesiąca.

Druk ulega konfiskacie.

**Art. 2.** Kto publicznie lub w druku rozpowszechnia świadomie nieprawdziwą lub przekreconą, a mogącą wyrządzić szkodę interesom Państwa albo wywołać niepokój publiczny, wiadomość o działalności władz państwowych lub o działalności ich przedstawicieli, będącej w związku z ich urzędowymi czynnościami, choćby wiadomość podawał jako pogłoskę — ulega karze grzywny od stu złotych do pięciu tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od trzech dni do sześciu tygodni.

Jeżeli sprawca dopuścił się rozpowszechniania takich wiadomości wskutek niedbalstwa — ulega karze grzywny od pięćdziesięciu złotych do dwóch tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od jednego dnia do dwóch tygodni.

Druk ulega konfiskacie.

Przedstawicielami władz państwowych są: Prezydent Rzeczypospolitej, Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu Rzeczypospolitej, Prezes Rady Ministrów i Ministrowie tudzież sędziowie zawodowi, i urzędnicy państwowi, powołani do bezpośredniego lub pośredniego rozstrzygnięcia spraw publicznych, albo do wydawania rozporządzeń, zarządzeń, rozkazów lub zakazów. Przepisy niniejszego artykułu, dotyczące władz państwowych i ich przedstawicieli, stosują się także do oddziałów wojskowych i ich dowódców.

**Art. 3.** Kto publicznie, w druku, w piśmie do urzędu lub w urzędzie dopuszcza się karanej według ustaw powszechnych zniewagi władz państwowych lub ich przedstawicieli podczas lub z powodu pełnienia przez nich urzędowych czynności, albo dopuszcza się zniewagi przedstawiciela państwa obcego uwierzytelnionego przy Prezydencie Rzeczy-

spolitej — ulega karze grzywny od stu złotych do pięciu tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od trzech dni do sześciu tygodni.

Druk ulega konfiskacie.

Postanowienia ustępu ostatniego art. 2 mają zastosowanie.

**Art. 4.** W przypadkach przewidzianych w art. 1, 2 i 3, jeżeli przestępstwo popełniono w piśmie perjodycznym, prócz autora oraz innych uczestników (współwinnych) ulegają karom w tych artykułach przewidzianym również redaktor odpowiedzialny, redaktor lub rzeczywisty kierownik tego działu czasopisma, w którym wydrukowano wiadomość lub zniewagę.

W szczególności, jeżeli powyższe osoby dopuściły do ogłoszenia wiadomości lub zniewagi tylko przez nieogledność — ulegają w zależności od treści druku karze przewidzianej w art. 1 ust. 2, art. 2 ust. 2, a w przypadku zniewagi karze grzywny od pięćdziesięciu złotych do dwóch tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od jednego dnia do dwóch tygodni.

W razie niewskazania jednak przez powyższe osoby na żądanie władzy administracyjnej w ciągu siedmiu dni autora, zamieszkałego w Polsce w chwili ukazania się druku — ulegają one w zależności od treści druku karze przewidzianej w art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 lub art. 3.

**Art. 5.** Jeśli przestępstwo popełniono w druku innym aniżeli wymieniony w art. 4, karom przewidzianym w art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 i art. 3 ulegają: nakładca i wydawca — jeżeli na żądanie władzy administracyjnej nie wskażą w ciągu dni siedmiu autora zamieszkałego w Polsce w chwili ukazania się druku;

zarządzający drukarnią, jeżeli na żądanie władzy administracyjnej nie wskaże zamieszkałego w Polsce w chwili ukazania się druku — autora, nakładcy lub wydawcy;

rozpowszechniający druk, jeżeli na nim nie wskazano zakładu, mającego siedzibę w Polsce, w którym druk tłoczono, albo jeżeli rozpowszechniający wiedział lub z okoliczności szczególnych mógł wiedzieć, że oznaczenie zakładu jest niezgodne z prawdą, lub że treść druku zawiera cechy przestępstwa.

Przepis niniejszy nie uchyla odpowiedzialności za uczestnictwo (współwinę) według zasad ogólnych.

**Art. 6.** Za grzywny, opłaty i koszty postępowania nałożone na skazanego autora, redaktora odpowiedzialnego, redaktora lub rzeczywistego kierownika działu czasopisma odpowiadają solidarnie, bez względu czy są osobą fizyczną czy prawną, wydawca, nakładca, właściciel czasopisma, zarządzający drukarnią, i jej właściciel lub dzierżawca; za skazanego wydawcę i nakładcę — solidarnie zarządzający drukarnią i jej właściciel lub dzierżawca; za zarządzającego drukarnią — właściciel drukarni lub dzierżawca.

Władza orzekająca wykona karę aresztu zastępczego bądź po stwierdzeniu niemożności ściągnięcia grzywny od skazanego, bądź stosownie do własnego uznania dopiero po stwierdzeniu niemożności jej ściągnięcia także od majątkowo odpowiedzialnych.

**Art. 7.** Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powołane są władze administracyjne II-iej instancji lub szczególnie przez Ministra Spraw Wewnętrznych upoważnione władze administracyjne I-iej instancji; nie potrzeba wniosku lub upoważnienia innej władzy lub pokrzywdzonego

Wydanie orzeczenia przeciw niektórym oskarżonym i majątkowo odpowiedzialnym nie wyklucza późniejszego wydania orzeczenia przeciw innym.

Władza administracyjna I lub II instancji może tymczasowo zająć druk, którego treść zawiera cechy przestępstwa, przewidzianego w art. 1, 2 lub 3.

Właściwa władza administracyjna orzeczce konfiskatę druku w ciągu siedmiu dni od zajęcia bądź w orzeczeniu skazującym, bądź w orzeczeniu osobnym. Uchybienie tego terminu powoduje zgaśnięcie zajęcia z mocy samego prawa.

**Art. 8.** Jeżeli władza administracyjna skieruje sprawę do sądu, nie znajdując podstawy do ukarania według art. 1, 2 lub 3, sąd zastosuje przepisy powszechnych ustaw karnych.

Ukaraniu administracyjnemu z mocy niniejszego rozporządzenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że czyn stanowi przestępstwo, zagrożone karą surowszą według innych ustaw karnych.

W razie skazania w następstwie za takie przestępstwo sąd zalicza na poczet kary przez siebie wymierzonej karę wymierzoną z mocy niniejszego rozporządzenia. Ściganie następne jest jednak wykluczone, jeśli czyn oskarżonego prócz cech przestępstwa z art. 1 lub 2, za które go skazano, ma tylko jeszcze cechy przestępstwa z art. 263, 264 K. K. z r. 1903, § 308 u. k. z r. 1852 lub § 131 k. k. z r. 1871. To samo ma zastosowanie w razie zbiegu przepisu art. 3 z przepisami innych ustaw karnych, przewidujących karę za nieposzanowanie władzy lub za zniewagę.

Władza administracyjna przesyła właściwemu prokuratorowi odpis swego orzeczenia dołączając trzy egzemplarze skonfiskowanego druku.

**Art. 9.** Orzeczenie władzy administracyjnej zawierać będzie: oznaczenie władzy administracyjnej, oskarżonego i majątkowo odpowiedzialnych, czynu zarzuconego oskarżonemu, czasu i miejsca przestępstwa, wymiar kary zasadniczej i zastępczej, orzeczenie konfiskaty, zasądzenie z tytułu odpowiedzialności solidarnej, wskazanie przepisów będących podstawą orzeczenia, trybu zaskarżenia orzeczenia, datę orzeczenia i podpis urzędnika.

**Art. 10.** Oskarżony i majątkowo odpowiedzialny mogą wnieść przeciwko orzeczeniu skazującemu władzy administracyjnej na jej ręce odwołanie ustne lub pisemne do właściwego sądu okręgowego w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia. Sąd ten rozstrzyga prawomocnie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów, dotyczących odwołań od wyroków sądów powiatowych (pokoju). Sąd Okręgowy nie może jednak przekazać sprawy do ponownego rozpoznania przez władzę administracyjną. Majątkowo odpowiedzialny ma prawa oskarżonego. W razie uwinienia skazanego należy uchylić odpowiedzialność majątkową, choćby odpowiedzialny nie wniósł odwołania.

Postanowienia powyższe mają odpowiednie zastosowanie do osobnego orzeczenia o konfiskacie (art. 7 ust. ost.).

**Art. 11.** Do wynagrodzenia szkody zrządzonej zajęciem, które zgasło, stosują się odpowiednio do tychczasowe przepisy prawne.

**Art. 12.** Odwołanie do sądu nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny od skazanego i majątkowo odpowiedzialnego. Zastępczej kary aresztu nie można wykonać przed prawomocnością orzeczenia. W razie niezapłacenia grzywny do siedmiu dni po doręczeniu orzeczenia, władza orzekająca władną jest na czas aż do ściągnięcia grzywny lub wykonania aresztu zastępczego zawiesić czasopismo, a jeśli odpowiedzialnym jest właściciel drukarni, wstrzymać jej działalność. Decyzja nie ulega zaskarżeniu.

**Art. 13.** Na wniosek władzy administracyjnej (art. 7 ust. 1) sąd okręgowy zawiesi na czas od dni czternastu do trzech miesięcy czasopismo, którego treść dała powód do skazania co najmniej trzykrotnego za przestępstwo przewidziane w niniejszym rozporządzeniu. Orzeczenie sądu nie ulega zaskarżeniu.

**Art. 14.** Winni wydawania czasopisma zawieszono (art. 12 i 13), chociażby pod innym oznaczeniem, albo prowadzenia drukarni mimo wstrzymania jej działalności (art. 12)—ulegają karze grzywny od dwustu złotych do pięciu tysięcy złotych z zamianą w razie nieściągalności na areszt od tygodnia do sześciu tygodni. Tej samej karze ulegają winni rozszerzania druku zajętego lub skonfiskowanego albo odtwarzania jego treści drukiem.

Druki ulegają konfiskacie.

Do postępowania mają odpowiednie zastosowanie art. 7—12 niniejszego rozporządzenia.

**Art. 15.** Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

**Art. 16.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie trzeciego dnia po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:  
*J. Piłsudski*

Minister i Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

## **Sprostowanie:**

W art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1926 r. o karach za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości, oraz o karach za zniewagę władz i ich przedstawicieli (Dz. U. R. P. № 110, poz. 640), w wierszu 9 wydrukowano „właściciel drukarni”, winno zaś być „właściciel lub dzierżawca drukarni”.